

මැණික් කර්මාන්තය සඳහා බලපත්‍ර
නිකුත් කිරීමේ ක්‍රියාවලියේ
කාර්යක්ෂමතාවය හා අත්හැර දමන
ලද පතල් ඇතුළුව මැණික්
කර්මාන්තය මගින් ජන ජීවිතයට
හා පරිසරයට සිදුවන බලපෑම
සම්බන්ධ විගණනය - 2012

2013

ප්‍රති

කාර්යසාධන හා පරිසර විගණන ඒකකය

විගණකාධිපති දෙපාර්තමේන්තුව

පටුන

විස්තරය	පිටු අංකය
විධායක සාරාංශය	3 - 4
හැඳින්වීම	
- පසුබිම	5
- විගණනය සඳහා අධිකාර බලය	6
- විගණන විෂය පථය	6
- නිර්ණායකයන්	6
විස්තරාත්මක වාර්තාව	
- ස්ථානීය පරීක්ෂණ තත්ත්වය	7 # 9
- පතල් වැසීම සඳහා මතුපිට පස් වෙන් කර නොතැබීම	10
- ගංගා ඇලදොළ අපවිත්‍ර වන ලෙස ඉල්ලම් සේදීම	11
- යාන්ත්‍රික පතල් අධික්ෂණ කටයුතුවල පවතින දුර්වලතාවයන්	12
- පතල් නිසි පරිදි වසා නොදැමීම හා වලවල් ජලයෙන් පිරි පැවතීම නිසා මදුරු කිටයන් වර්ධනයට රුකුලක් වීම	12 - 13
- ගංගා ඇලදොළ හා ජල මූලාශ්‍ර ආරක්ෂාව සඳහා වෙන්කර ඇති රක්ෂිත ප්‍රදේශයන් අනවසර පතල් කැණීම සඳහා යොදා ගැනීම.	14 - 15
- නිසි අවසර ලබා නොගෙන ගල්බෝර යොදා මැණික් වැඩබිම් වල ගල් ඉවත් කිරීම	15
- යාන්ත්‍රික පතල් හැරීම සඳහා භාවිතා කළයුතු යන්ත්‍ර ධාරිතාවය ඉක්මවා යන්ත්‍ර භාවිතය	16
- පතල අවට ආරක්ෂිත වැටවල් ඉදිකර නොතිබීම	16
- අනවසර පතල් පාලන පද්ධති හා පිළිවෙත් ක්‍රියාත්මක නොකිරීම	17 - 19
නිගමනයන්	19
නිර්දේශ	20
විධායක සාරාංශය	

බලපත්‍ර සහිත හා අනවසර මැණික් ගැරීම් හේතුවෙන් ඇතිවන පතල් නියමිත පරිදි වසා නොදැමීම හා නිසි පිරිවිතරයන්ට නොගැලපෙන පරිදි වසා දැමීම නිසා, ජනසමාජයේ සෞඛ්‍ය තත්ත්වය පවත්වා ගැනීමට අහිතකර ලෙස බලපෑමක් සිදුවී ඇති බව නිරීක්ෂණය වූ අතර, එමගින් ඩෙංගු හා මොලේ උණ රෝගය රත්නපුර දිස්ත්‍රික්කය තුළ වර්ධනය වීමට හේතු වී ඇති බව හා පාරිසරික වශයෙන් අයහපත් බලපෑමක් ද සිදුවී ඇති බව නිරීක්ෂණය විය. රත්නපුර දිස්ත්‍රික්කය තුළ පැතිර යන ඩෙංගු හා මොලේ උණ රෝගය ඇතුළු මදුරුවන්ගෙන් බෝවෙන රෝග සම්බන්ධව සබරගමුව පළාත් සෞඛ්‍ය දෙපාර්තමේන්තුවේ කීට විද්‍යා අංශය විසින් සිදු කරන ලද සමීක්ෂණය අනුව, රෝගීන් බහුලව වාර්තා වී ඇති ප්‍රදේශවල කියුලෙක්ස් මදුරු සංඛ්‍යාව 55% ක් ද, දිස්ත්‍රික්කයේ නොවැසූ මැණික් පතල් වල කියුලෙක්ස් මදුරු කීට සංඛ්‍යාව 68% ක් ද ඉක්මවන බව වාර්තා වී ඇත.

ජාතික මැණික් හා ස්වර්ණාභරණ අධිකාරිය, මැණික් කර්මාන්තය සඳහා බලපත්‍ර දීමේ ක්‍රියාවලියක් පවත්වාගෙන යනු ලබන අතර, එම ක්‍රියාවලියේ සාර්ථකභාවය ජනතාවගේ සෞඛ්‍ය තත්ත්වය හා පරිසරයේ පැවැත්ම තීරණය කරනු ලබන වැදගත් සාධකයකි. ඒ අනුව දිස්ත්‍රික්කය තුළ අත්හැර දමන ලද පතල් මගින්, ජනතාවගේ සෞඛ්‍ය තත්ත්වයට, ජීවිතයේ පැවැත්මට හා, පාරිසරික තුලිතතාවයට බලපානු ලබන තත්ත්වය පිළිබඳ කරුණු අධ්‍යයනය කර ක්‍රියාත්මක කළහැකි නිර්දේශයන් කිරීම මෙම විගණනයේ අරමුණයි. කරන ලද විගණනයේදී,

- (අ) පතල් කැනීමේදී ඉවත් කරනු ලබන මතුපිට පස් නැවත එම පතල් වැසීම සඳහා යොදා ගත හැකි පරිදි වෙන් කර නොතැබීම පරිසරයට අහිතකර බව නිරීක්ෂණය කරන ලද අතර, ගංගා ඇලදොළ අපවිත්‍ර වන ලෙස ඉල්ලම් සේදීමද පාරිසරික වශයෙන් අහිතකර තත්ත්වයක් බවද,
- (ආ) යාන්ත්‍රිකව සිදු කරනු ලබන පතල් කැණීම් සම්බන්ධ නිරීක්ෂණ තත්ත්වය අසතුටුදායක බව, විශේෂයෙන් අධිකාරිය විසින් කරනු ලබන ස්ථානීය පරීක්ෂණයන් ප්‍රමාණවත් නොවූ අතර, පතල් කටයුතු සම්බන්ධ අධීක්ෂණය සඳහා ස්ථාපනය කළයුතු සිසිටිව් කැමරා පද්ධතීන් කිසිම පතලක සවිකර නොතිබුණ බවද,
- (ඇ) වසා නොදමන ලද පතල් වල වතුර පිරි තිබීම නිසා මැලේරියා, බරවා, සහ මොලේ උණ ඇති කරනු ලබන මදුරු කීටයන්, එසේ අත් හැර දමන ලද පතල් වල බෝවී තිබුණ අතර, එම තත්ත්වය රත්නපුර දිස්ත්‍රික්කය තුළ මැලේරියා, මොලේ උණ ආදී රෝග බෝවීමට හේතුවක් වී තිබුණ බවද,
- (ඈ) ගංගා ඇලදොළ හා ජල මූලාශ්‍ර ආරක්ෂාව සඳහා වෙන් කර ඇති රක්ෂිත ප්‍රදේශ වල අනවසර පතල් කැණීම් සිදුව තිබීම හේතු කොටගෙන ජල මූලාශ්‍ර වලට අහිතකර ලෙස බලපා තිබුණ බවද,
- (ඉ) පාලම් සම්බන්ධව වෙන් කළයුතු ආරක්ෂිත තීරයන්, ප්‍රමාණවත් පරිදි වෙන් කර නොතිබීම නිසා පාලම් වල පැවැත්ම සම්බන්ධව බරපතල තර්ජනයක් එල්ල වී තිබුණ බවද, (උදාහරණ- කහවත්ත නගරය ආශ්‍රිතව ඇති පාලම)
- (ඊ) පතල් කැණීම හා වැසීම සම්බන්ධ නීති රීති වලට අනුකූලතාවයක් නොවූ අවස්ථාවන් අනාවරණය වීම අධීක්ෂණ දුර්වලතාවයක් ලෙස හැදින්විය හැකි බවද,
- (උ) පතල් අවට ආරක්ෂිත වැටවල් ඉදිකර නොතිබීම හා පතල් ශ්‍රමිකයන් සම්බන්ධ රක්ෂණ ක්‍රමයන් පිළිබඳ කර්මාන්තයේ නියැලී සිටින ශ්‍රමිකයන් දැනුවත් කර නොතිබුණ බවද,

(ඌ) නිසි පිරිවිතරයන් අනුගමනය නොකර ගල් බෝර දැමීම හා ධාරිතාවය ඉක්මවන බැකෝ යන්ත්‍ර යොදාගෙන මැණික් පතල් කැණීම, පරිසරයට හා ජන ජීවිතයට අහිතකර ලෙස බලපා තිබීම ද,

(එ) යාන්ත්‍රික පතල් සම්බන්ධව පනවා ඇති නීතිරීති ක්‍රියාත්මක කිරීමේ දුර්වල තත්ත්වය මගින්ද බරපතල සෞඛ්‍යය හා පාරිසරික ගැටලු පැන නැගී ඇති බව ද නිරීක්ෂණය විය.

මැණික් ගැරිම් කර්මාන්තය විධිමත් කිරීම සඳහාත්, දිස්ත්‍රික්කයේ ජන ජීවිතයට අහිතකර ලෙස බලපා ඇති සෞඛ්‍ය තත්ත්වයන්ගේ පිරිහීම් පාලන මට්ටමට ගෙන ඒම සඳහාත්, නායයෑම්, ගංවතුරින් සිදුවන බලපෑම හා ජල මූලාශ්‍රවලට හානි වීම් යනාදි උග්‍ර පාරිසරික ගැටලු අවම කර ගැනීම සඳහාත්, එම ගැටලු හේතු කොටගෙන පැන නැගිය හැකි නීතිමය වියදම්, වන්දි ගෙවීම් වැනි වියදම් මෙන්ම පොදුවේ රජය විසින් දරනු ලබන සෞඛ්‍ය වියදම් හා පාරිසරික වියදම් මෙන්ම පාරිසරික වගකීම් අවම කර ගැනීම සඳහාත් පහත සඳහන් ක්‍රියාමාර්ග නිර්දේශ කරනු ලැබේ.

(අ) ජාතික මැණික් හා ස්වර්ණාභරන අධිකාරිය, සෞඛ්‍ය, ආරක්ෂක, වනජීවී, වන සංරක්ෂණ, ඉඩම්, වාරිමාර්ග යනාදි අංශ වලින් සම්බන්ධිත සම්බන්ධීකරණ කමිටුවක් පිහිටුවා ක්‍රියාත්මක කිරීම,

(ආ) මැණික් පතල් වසා දැමීම සම්බන්ධව පවතින නීති රීති දැඩි කිරීම,

(ඇ) මැණික් පතල් කැණීමට බලපත්‍ර ලබා ගැනීම සඳහා තැන්පත් කළයුතු ගාස්තු, පතල් වසා දැමීමට වැයවන සාපේක්ෂ වියදමට සරිලන සේ ඉහළ නැංවීම,

(ඈ) ස්ථානීය පරීක්ෂණයන් සැලැස්මක් මත කිරීම,

(ඉ) යාන්ත්‍රික පතල් නියාමනය කිරීම සඳහා ක්‍රමවත් සැලැස්මක් ඇති කිරීම,

(ඊ) මැණික් කර්මාන්තය සඳහා බලපත්‍ර ලබාදීමේදී අදාළ නීති රීති පිළි නොපදින පතල් කරුවන් අසාධු ලේඛණගත කිරීමට අවශ්‍ය විධිවිධාන ඇති කිරීම හා නිසි පරිදි එම විධිවිධාන ක්‍රියාත්මක කරවීම,

(උ) දැනටමත් වසා දමා නැති පතල් වසා දැමීම සඳහා ක්‍රමවත් සැලැස්මක් ඇති කිරීම හා

(ඌ) පතල් කර්මාන්තයේ යෙදෙන ශ්‍රමිකයන් සඳහා අනිවාර්ය රක්ෂණ යෝජනා ක්‍රමයක් ක්‍රියාත්මක කිරීම.

මැණික් කර්මාන්තයේ දියුණුවට ඉහත යෝජනා පිටිවහලක් බව නිරීක්ෂණය විය.

මැණික් කර්මාන්තය සඳහා බලපත්‍ර නිකුත් කිරීමේ ක්‍රියාවලියේ කාර්යක්ෂමභාවය හා අත්හැර දමන ලද පතල් ඇතුළුව මැණික් කර්මාන්තය මගින් ජන ජීවිතයට හා පරිසරයට සිදුවන බලපෑම සම්බන්ධ විගණනය - 2012

1. හැඳින්වීම

1.1 පසුබිම

මැණික් කර්මාන්තය රටේ ජාතික ආදායමට සැලකිය යුතු දායකත්වයක් දෙනු ලබන අතර, විදේශ විනිමය ඉපයීම සම්බන්ධයෙන්ද වැදගත් වන බව ඇමුණුම් කර ඇති වගුව මගින් පැහැදිලිවේ. මැණික් කර්මාන්තය රත්නපුර, මාතලේ, පොළොන්නරුව, මොණරාගල හා බදුල්ල යන දිස්ත්‍රික්ක කේන්ද්‍ර කර ගනිමින් ක්‍රියාත්මක වන අතර, රත්නපුර දිස්ත්‍රික්කය මැණික් කර්මාන්තය සම්බන්ධව ජාත්‍යන්තර ප්‍රසිද්ධියක් උසුලනු ලබයි. රත්නපුර දිස්ත්‍රික්කය තුළ පිහිටි සියලුම ප්‍රාදේශීය ලේකම් කොට්ඨාශ වල මැණික් කර්මාන්තය පුළුල් ලෙස ක්‍රියාත්මක කරනු ලබන අතර මැණික් පතල්,

- (අ) මිනිස් ශ්‍රමය උපයෝගී කරගෙන සිදුකරනු ලබන සම්ප්‍රදායික පතල්,
- (ආ) ගලා බසින ජල මාර්ග උපයෝගී කරගෙන අනවසරයෙන් කරනු ලබන ඇඳුම් පතල් හා,
- (ඇ) බැකෝ හා ලොඩර් යන්ත්‍ර උපයෝගී කරගෙන කරනු ලබන යාන්ත්‍රික පතල් වශයෙන් ප්‍රධාන ක්‍රම 3 කින් සමන්විත වෙයි.

ජාතික මැණික් හා ස්වර්ණාභරණ අධිකාරිය මැණික් කර්මාන්තය සඳහා බලපත්‍ර දීමේ ක්‍රියාවලියක් පවත්වා ගෙන යනු ලබන අතර, එම ක්‍රියාවලියේ සාර්ථකභාවය ප්‍රදේශයේ ජීවත්වන ජනතාවගේ සෞඛ්‍යය තත්ත්වය හා පරිසරයේ පැවැත්ම තීරණය කරනු ලබන වැදගත් සාධකයකි. දිස්ත්‍රික්කය තුළ අත්හැර දමන ලද පතල් විශාල ප්‍රමාණයක් නිරීක්ෂණය කර තිබෙන අතර, ඒ මගින් ජනතාවගේ සෞඛ්‍ය තත්ත්වයට හා ජීවිතයේ පැවැත්මට බරපතල තර්ජනයක් එල්ල කරනු ලබන අතර, පාරිසරික තුලිතතාවයටද අහිතකර අයුරින් බලපානු ලබන බව නිරීක්ෂණය වේ. මෙම තත්ත්වය පිළිබඳ කරුණු අධ්‍යයනය කර ක්‍රියාත්මක කළහැකි නිර්දේශයන් කිරීම මෙම විගණනයේ අරමුණයි.

1.2 විගණනය සඳහා වූ අධිකාරි බලය

මැණික් කර්මාන්තය සඳහා බලපත්‍ර නිකුත් කිරීමේ ක්‍රියාවලියේ කාර්යක්ෂමතාවය හා අත්හැර දමන ලද පතල් ඇතුළුව මැණික් කර්මාන්තය මගින් ජන ජීවිතයට හා පරිසරයට සිදුවන බලපෑම සම්බන්ධ විගණනය - ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජයේ ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ 154 ව්‍යවස්ථාව හා 1971 අංක 38 දරන මුදල් පනතේ විධිවිධාන ප්‍රකාරව මාගේ විධානය යටතේ සිදු කරන ලදී. 1993 අංක 50 දරන ජාතික මැණික් හා ස්වර්ණාභරණ අධිකාරි පනතේ විධි විධාන හා ජාතික මැණික් හා ස්වර්ණාභරණ අධිකාරිය මගින් මැණික් පතල් සඳහා බලපත්‍ර ලබාදීම සඳහා වූ අයදුම්පත සමග ඇති උපලේඛණයේ සඳහන් විධිවිධානද මෙම විගණනය සඳහා උපයෝගී කර ගන්නා ලදී.

1.3 විගණන විෂය පථය

විගණන පරීක්ෂණය සඳහා ශ්‍රී ලංකාවේ බහුලව මැණික් ගැරිම සිදුවන රත්නපුර දිස්ත්‍රික්කයේ රත්නපුර, කුරුවිට, නිවිතිගල, පැල්මඩුල්ල, කහවත්ත, ඕපනායක හා ඇහැලියගොඩ යන ප්‍රාදේශීය ලේකම් කොට්ඨාශවල මැණික් ගැරිමේ කටයුතු සැලකිල්ලට භාජනය කරන ලදී. 2012 වර්ෂය තුළදී ජාතික මැණික් හා ස්වර්ණාභරණ අධිකාරියේ, රත්නපුර කාර්යාලය මගින් බලපත්‍ර 3676 ක් ලබා දී තිබුණ අතර, විගණනය සඳහා පවතින භෞතික හා මානව සම්පත් වල සීමාව හේතු කොටගෙන නිකුත් කර ඇති බලපත්‍ර 50 කට අදාල කටයුතු පමණක් පරීක්ෂණයට භාජනය කරන ලදී.

1.4 විගණන නිර්ණායකයන්

විගණනය කිරීමේදී ජාතික මැණික් හා ස්වර්ණාභරණ අධිකාරිය විසින් පහත සඳහන් නිර්ණායකයන් භාවිතා කර ඇති බව අපේක්ෂා කරනු ලැබේ.

- (අ) අත්හැර දමන ලද පතල් ඇතුළුව මැණික් කර්මාන්තය සම්බන්ධයෙන් වන පරිසර හා සමාජීය වගකීම් අවම කිරීම සඳහා පිළිවෙත්, මූලධර්ම, සම්මත ඇතිකර ඒවා අඛණ්ඩව පවත්වා ගෙන යනු ලබන්නේද,
- (ආ) අත්හැර දමන ලද පතල් හේතුවෙන් ඇතිවිය හැකි සමාජීය හා පරිසර අහිතකර බලපෑම් ඉවත් කිරීම හෝ අවම කිරීම සඳහා ප්‍රමුඛතාව මත වැඩ සටහන් ක්‍රියාත්මකවේද,
- (ඇ) මැණික් පතල් සඳහා බලපත්‍ර දීමේ ක්‍රියාවලිය සම්බන්ධ පද්ධති හා උප පද්ධති නිසි ලෙස සැලසුම් කර තිබේද හා ඒවා නිසි පරිදි ක්‍රියාත්මකවේද,
- (ඈ) මැණික් ගැරිම සඳහා ලබාදී තිබූ බලපත්‍ර කොන්දේසි, අදාල පතල් කරුවන් විසින් නිසි අයුරින් පිළිපැද තිබේද යන්න හා
- (ඉ) අහිතකර පරිසරාත්මක බලපෑම් මගින් සිදුවන පාරිසරික වගකීම් හා පාරිසරික වියදම් අවම කිරීමේ වැඩ පිළිවෙලක් තිබේද යන්න ප්‍රධාන වේ.

2. විස්තරාත්මක වාර්තාව

2.1 ස්ථානීය පරීක්ෂණ තත්ත්වය

2.1.1 දිස්ත්‍රික්කයේ ප්‍රාදේශීය ලේකම් කොට්ඨාශ 6 ක් තුළ පිහිටි ස්ථානීය පරීක්ෂණයට ලක් කරන ලද පතල් 13 සම්බන්ධ තත්ත්වය පහත දැක්වේ.

ප්‍රාදේශීය කොට්ඨාශය හා ගොනු අංකය ඇලපාත-2/78943	ලේකම් හා ලිපි ලිපි	ස්ථානීය පිහිටීම	පතල් වල පවතින තත්ත්වය
කුරුවිට-4/78105		උඩවත්ත දම්බුළුවන	<ul style="list-style-type: none"> බැහැර වන රොන්මඩ සහිත ජලය අවිධිමත් ලෙස කළු ගඟට මුදාහැරීම, බැකෝ යන්ත්‍ර මගින් පතල් කැපීමේදී මතුපිට පස් තට්ටුව පහසුවෙන් හඳුනා ගත හැකි වන පරිදි වෙන් කර නොතිබීම, හා අධික්ෂණ නිලධාරියෙක් පූර්ණ කාලීනව යොදවා නොතිබීම හා, වැඩ බිමේ කටයුතු සුපරීක්ෂණය සඳහා සිසිටිව් යන්ත්‍ර යොදවා නොතිබීම. මාර්ගය සඳහා වෙන් කර තිබිය යුතු අඩි 44 රක්ෂිත බිම් කොටස වෙනුවට අඩි 24 ක රක්ෂිත කොටසක් පමණක් ඉතිරි කර තිබීම, බැකෝ යන්ත්‍ර මගින් පතල් කැපීමේදී මතුපිට පස් තට්ටුව පහසුවෙන් හඳුනා ගතහැකි පරිදි වෙන්කර නොතිබීම, හා අධික්ෂණ නිලධාරියෙක් පූර්ණ කාලීනව යොදවා නොතිබීම හා වැඩබිමේ කටයුතු සුපරීක්ෂණය සඳහා සිසිටිව් යන්ත්‍ර යොදවා නොතිබීම.
ඕපනායක-පි 76061		හුණුවල මංවාඩිගඟවත්ත	<ul style="list-style-type: none"> පතල් වල වසා නොමැති විම හා ජලයෙන් පිරි පැවතීම, වේ ගඟ රක්ෂිතය සඳහා මීටර් 150 ක් වෙන් කළයුතු වුවත් වෙන් කර තිබුණු ප්‍රමාණය අඩි 40 ක් පමණ විම, බැකෝ යන්ත්‍ර මගින් පතල් කැපීමේදී මතුපිට පස් තට්ටුව පහසුවෙන් හඳුනා ගත හැකි පරිදි

ඕපනායක- පි.73090	පන්තීල, තලවත්ත	වෙන් කර නොතිබීම හා	<ul style="list-style-type: none"> • අධිකෂණ නිලධාරියෙක් පූර්ණ කාලීනව යොදවා නොතිබීම හා වැඩබිමේ කටයුතු සුපරික්ෂණය සඳහා සිසිටිව් යන්ත්‍ර යොදවා නොතිබීම. • බැකෝ යන්ත්‍ර මගින් පතල් කැපීමේදී මතුපිට පස් තට්ටුව පහසුවෙන් හඳුනා ගතහැකි වන පරිදි වෙන්කර නොතිබීම, • අධිකෂණ නිලධාරියෙක් පූර්ණ කාලීනව යොදවා නොතිබීම හා, වැඩ බිමේ කටයුතු සුපරික්ෂණය සඳහා සිසිටිව් යන්ත්‍ර යොදවා නොතිබීම, • පතලට ආසන්න ගඟ ඉවුරේ නීත්‍යානුකූල නොවන පතල් කැණීම් නිරීක්ෂණය වීම, • පතලයට අයත් ඉඩමේ ගඟට මායිම් ප්‍රදේශයේ අඩි 20 ක් පමණ ගඟට සේදී ගොස් තිබීම අනවසර පතල් කැපීම නිසා සිදුවූවක් ලෙස පතල් හිමියා ප්‍රකාශ කර තිබීම හා
ඕපනායක	භූඤ්චල වත්ත		<ul style="list-style-type: none"> • මෙම ස්ථානයේ ගඟේ ඇදුම් පතල් හේතුකොට ගෙන ගඟ විශාල ලෙස පුළුල් වී පාරිසරික හානියක් සිදුවී තිබීම • රජයට අයත් මෙම ඉඩමේ අනවසර පතල් කැපීම් රාශියක් දොළට ආසන්නව සිදුකර තිබීම සහ පතල් වලවල් වතුරෙන් පිරී පැවතීම.
කුරුවිට	පාතගම, පොල්ගඟවෙල		<ul style="list-style-type: none"> • ප්‍රධාන පාරට මායිම්ව පිහිටි කුඹුරේ අනවසර පතල් කැපීම් රාශියක් දක්නට ලැබීම සහ පතල් වලවල් ජලයෙන් පිරී පැවතීම
කහවත්ත	කහවත්ත නගරය		<ul style="list-style-type: none"> • කහවත්ත නගරයේ වේ ගඟ හරහා වැටී ඇති පාලම අසල රක්ෂිතයේ පතල් කැනීම් කර තිබීම
අයගම-4/78851	කිරිඇල්ලවත්ත, නම්මුනියතැන්න		<ul style="list-style-type: none"> • මාස 5 කට පෙර පතල් කටයුතු නවතා දමා තිබීම හා පතල් වලවල් ජලයෙන් පිරී පැවතීම, හා • ගැරුම් ජලය කානුවක් මගින් අසල දොළ පහරට එක් කර තිබීම.
රත්නපුර-172-1- 1/4/51040	කැටලියන්පල්ල, හිරිකුඹුර		<ul style="list-style-type: none"> • බැකෝ යන්ත්‍ර මගින් පතල් කැපීමේදී මතුපිට පස් තට්ටුව

චතුරාන ඉඩම

පහසුවෙන් හඳුනා ගත හැකි වන පරිදි වෙන් කර නොතිබීම, හා

කුරුචිට - 172/1/4/59375 තෙස්පනාව ඕවිට්ගම

- අධිකෂණ නිලධාරියෙක් පූර්ණ කාලීනව යොදවා නොතිබීම හා වැඩබිමේ කටයුතු සුපරීක්ෂණය සඳහා සිසිට්ටි යන්ත්‍ර යොදවා නොතිබීම.
- බැකෝ යන්ත්‍ර මගින් පතල් කැපීමේදී මතුපිට පස් තට්ටුව පහසුවෙන් හඳුනා ගත හැකි වන පරිදි වෙන් කර නොතිබීම,
- අධිකෂණ නිලධාරියෙක් පූර්ණ කාලීනව යොදවා නොතිබීම හා, වැඩබිමේ කටයුතු සුපරීක්ෂණය සඳහා සිසිට්ටි යන්ත්‍ර යොදවා නොතිබීම,
- භාවිතා කළහැකි බැකෝ යන්ත්‍ර ධාරිතාවය පිසි 120 වුවත් එම සීමාව ඉක්මවන පරිදි පිසි 135 යන්ත්‍රයක් යොදා තිබීම,
- පුපුරණ ද්‍රව්‍ය යොදා ගල් වෙඩි දමා තිබුණ නමුත් ඒ සඳහා අවසර ලබා ගෙන නොතිබීම, හා.
- බලපත්‍රලාභී ඉඩමේ පෙර කැනීම් සිදුකර ඇති වලවල් නිසි පරිදි වසා නොතිබීමෙන් එම කොටස් ගිලා බැස තිබීම හා වල වතුරෙන් පිරී තිබීම

2.2 අනෙකුත් වැදගත් නිරීක්ෂණයන්

2.2.1. පතල් වැසීම සඳහා මතුපිට පස් වෙන්කර නොකැබීම

2004 අගෝස්තු 31 දිනැති ජාතික මැණික් හා ස්වර්ණාභරණ අධිකාරියේ අධ්‍යක්ෂ ජනරාල්වරයාගේ ලිපිය ප්‍රකාරව, පතලක් කැපීමේදී ලැබෙන මතුපිට පස්, පතල වසන විට මතුපිටට වැටෙනසේ පතල වැසීමට යොදා ගැනීමට හැකිවන පරිදි තැබිය යුතු වුවත්, උඩවත්ත දම්බුළුවන, හුනුවල මංවාඩිගඟවත්ත හා තෙප්පනාව ඕවිටිගම වැඩබිම් සඳහා එම විධිවිධාන අනුගමනය කර නොතිබුණ බව ඡායාරූප 1,2 හා 3 මගින් පැහැදිලි වේ.

ඡායාරූප 1 - උඩවත්ත දම්බුළුවන(2/78943)

ඡායාරූප 2 - හුනුවල මංවාඩිගඟවත්ත(P/76061)

ඡායාරූප 3 - තෙප්පනාව-ඕවිටිගම-(4/59375)

ආයතනයේ අදහස් දැක්වීම

යාන්ත්‍රික පතල් කැපීමේදී ප්‍රථමයෙන් ගොඩදමන ලද මතුපිට පස් වෙන්ම ගොඩගැනීමක් සිදු නොකරන අතර, පිළිවෙලින් ගොඩට ගන්නා අනෙකුත් පස් ස්ථරයෙන් ඒ මත ගොඩගසනු ලබයි. යාන්ත්‍රික පතල් කැපීමේදී පස් ස්ථර වෙන් වෙන්ම රැගෙන යාම විශාල පිරිවැයක් දැරීමට හේතු වන හෙයින් හා භූමිය කර්මාන්තය සඳහා යොදා ගැනීම වැදගත් වන හෙයින් මෙසේ පස් ස්ථර ගොඩ ගැනීම කරනු ලබයි.

2.2.2 ගංගා ඇලදොළ අපවිත්‍ර වන ලෙස ඉල්ලම් සේදීම

චක්‍රලේඛ අංක NGJA/16-2/2012/Backhoe-1 ප්‍රකාරව කැණීම් වලින් ලබාගන්නා ඉල්ලම්, ගංගා, ඇලදොළ හා ජලමාර්ග වලට වැටෙනසේ සේදීම නොකළයුතු අතර, පාරිසරික හානි අවම වන පරිදි කැනීම් ඉංජිනේරු වාර්තාවක් මගින් ගැරිම් ක්‍රමවේදයක් නිශ්චය කර අනුගමනය කළයුතු වුවත් ඊට පටහැනිව ඉල්ලම් ගැරීමේ ජලය සෘජුවම ගංගා,ඇලදොළ වලට හරවා තිබූ බව උඩවත්ත දම්බුළුවන, කිරිඇල්ලවත්ත හා පොරෝදූව පැල්මඩුල්ල වැඩබිම් වලින් නිරීක්ෂණය විය. විස්තර ඡායාරූප 4,5,6 හා 7 මගින් දැක්වේ.

ඡායාරූපය 4 ,5 - 2/78943 උඩවත්ත දම්බුළුවන

ඡායාරූපය 6 - 4/78851-කිරිඇල්ලවත්ත

ඡායාරූපය 7 - පොරෝදූව-පැල්මඩුල්ල (P/81345)

ආයතනයේ අදහස් දැක්වීම

මැණික් ඉල්ලම් ගැනීමේදී ඉවතට යන ජලය පරිසරයට හානිදායක නොවන ආකාරයෙන් ප්‍රතිවක්‍රීකරණය කර පරිසරයට මුදා හරින ලෙස බලපත්‍රධාරීන් හට නිරන්තර උපදෙස් ලබාදෙන අතර, එසේ ජලය ඇලදොළ ගංගා වලට සෘජුවම මුදාහරින්නේ නම් බලපත්‍රධාරීන් විරුද්ධව (චක්‍රලේඛ 121-6) අනුව නීත්‍යානුකූලව කටයුතු කරනු ලබයි.

2.2.3 යාන්ත්‍රික පතල් අධීක්ෂණ කටයුතු වල පවතින දුර්වලතාවයන්

ජාතික මැණික් හා ස්වර්ණාභරණ අධිකාරියේ අංක NGJA/16-2/2012/Backhoe -1 හා 2012 මාර්තු 19 දිනැති චක්‍රලේඛයේ 1(4) ඡේදය ප්‍රකාරව යාන්ත්‍රික පතල් සම්බන්ධයෙන් සිසිටිටි කැමරා පද්ධතියක් වැඩ භූමියේ ස්ථාපිත කළයුතු වුවත්, පහත සඳහන් වැඩ බිම් සඳහා කැමරා පද්ධතියක් සවිකර නොතිබුණි. එසේම උක්ත චක්‍රලේඛයේ 1(3) ඡේදය ප්‍රකාරව, සෑම යාන්ත්‍රික පතල් කැණීම් අවසරයක් සඳහාම එකී අවසරය යටතේ සිදු කරන කටයුතු පුර්ණකාලීනව අධීක්ෂණය කිරීම සඳහා සුදුසු නිලධාරියෙකු යෙදිය යුතු වුවත්, පහත වැඩ බිම් සඳහා එම අවශ්‍යතාවයද ඉටු කර නොමැති බව නිරීක්ෂණය විය. විස්තර පහත දැක්වේ.

<u>බලපත්‍ර අංකය</u>	<u>පිහිටි ස්ථානය</u>
පී.81345	පොරොදුව-පැල්මඩුල්ල
පී.80265	පාතකඩ-පැල්මඩුල්ල
පී.75590	ගොඩගම-පැල්මඩුල්ල

ආයතනයේ අදහස් දැක්වීම

යාන්ත්‍රික පතල් අධීක්ෂණය සඳහා දැනට අධීක්ෂකයන් 04 දෙනෙකු සේවයේ යොදවා ඇත. ඊට අමතරව ක්‍රියාත්මක නිලධාරීන් හා සංවර්ධන නිලධාරීන් 06 දෙනෙකු සේවයේ යොදවා ඇත. චක්‍රලේඛයේ සඳහන් වන්නේ ප්‍රායෝගික තත්ත්වය අනුව පතල් කීපයක් සඳහා එක් අධීක්ෂණ නිලධාරියෙකු පත් කිරීම අධිකාරිය විසින් තීරණය කරනු ලබන බවයි.

2.2.4 පතල් නිසි පරිදි වසා නොදැමීම හා වලවල් ජලයෙන් පිරි පැවතිම නිසා මදුරු කිටයන් වර්ධනයට රුකුලක් වී තිබීම

මැණික් ගැරිමේ කටයුතු අවසන් වීමෙන් අනතුරුව අදාළ පතල් වලවල් වසා දමා නොතිබුණ අවස්ථාවන් නිරීක්ෂණය වූ අතර, අදාළ බලධාරීන් ඒ පිළිබඳව සැලකිල්ලක් දක්වා ඇති බවට සාක්ෂි නොතිබුණි. මෙම වලවල් ජලයෙන් පිරි පැවතුන අතර මදුරු කිටයන් බෝවීම හා එමගින් මොලේ උණ හා ඩෙංගු තත්ත්වයන් ඇති වීමෙන් ජනතාවගේ සෞඛ්‍ය තත්ත්වයට හයානක තර්ජනයක් වී තිබීම ද නිරීක්ෂණය විය. වර්තමානයේ දිස්ත්‍රික්කය පුරා විහිදී පැතිරී යන ජැපනීස් එන්සෙපලයිටිස් රෝග තත්ත්වයට ඉහත තත්ත්වයන් හේතු වී තිබෙන බවට සාක්ෂි මගින් සනාථ වී තිබුණි. හුනුවල මංවාචිගභවත්ත, කිරිඇල්ලවත්ත, තෙප්පනාව ඕට්ටිගම හා පාතගම පොල්ගභවෙල වැඩබිම් වල පවතින තත්ත්වය පිළිබඳ ඡායාරූප 8,9,10 හා 11 මගින් පැහැදිලි වේ.

ඡායාරූපය 8 - හුණුවල - මංවාඩිගහවත්ත (P/76061)

ඡායාරූපය 9 - කිරිඇල්ලවත්ත (4/78851)

ඡායාරූපය 10 -තෙජපතාව ඕවිටිගම (4/59375)

ඡායාරූපය 11 - පාතගම පොල්ගහවෙල

ආයතනයේ අදහස් දැක්වීම

පතල් කර්මාන්තය කරගෙන යාමේදී මතු වූ විවිධ ප්‍රායෝගික ගැටළු වන යන්ත්‍ර දෝෂ සහිත වීම, සේවකයන් ප්‍රමාණවත් ලෙස සේවයට නොපැමිණීම, අධික වර්ෂාව, ගොඩ දමන ලද ඉල්ලුම් ගරා අවසන් වීම යන කරුණු හේතුවෙන් තාවකාලිකව පතල් කැපීම අත්හිටවනු ලබයි. තවද ක්‍රියාකාරී පතල් වලද දිගින් දිගටම ජලය එක් රැස් වන වලවල් පවතිනම් ඒවා වසා දැමීම හෝ මදුරුවන් බෝවීමට අවස්ථා ඇති ස්ථාන වසා දැමීමට හෝ මදුරු කීටයන් බෝ වීම වැලැක්වීමට ගත හැකි විකල්ප ක්‍රියාමාර්ග ගන්නා ලෙස බලපත්‍රධාරීන්ට උපදෙස් දී ඇත.

2.2.5 ගංගා ඇලදොළ හා ජල මූලාශ්‍ර ආරක්ෂාව සඳහා වෙන් කර ඇති රක්ෂිත ප්‍රදේශ අනවසර පතල් කැණීම සඳහා යොදා ගැනීම.

ගංගා ඇලදොළ හා ජල මූලාශ්‍ර ආරක්ෂාව සඳහා වෙන් කර ඇති රක්ෂිත ප්‍රදේශ අනවසර පතල් කැණීම සඳහා යොදා ගැනීම හේතුකොටගෙන රක්ෂිත ප්‍රදේශ විනාශ වී තිබුණ බව නිරීක්ෂණය වූ අතර, එමගින් ජනජීවිතයට අහිතකර ලෙස බලපා තිබීම හා බරපතල පරිසර හානියක් සිදුවී තිබෙන බව ඡායාරූප 12 හා 13 මගින් වැඩි දුරටත් නිරීක්ෂණය විය.

උදාහරණ 1.

ඕපනයක ප්‍රාදේශීය ලේකම් කොට්ඨාශයේ හුණුවල මංවාඩිගහවත්ත ගංගාව සඳහා මීටර් 150 ක් වියයුතු බව ජාතික මැණික් හා ස්වර්ණාභරණ අධ්‍යක්ෂවරයාගේ 2004 අගෝස්තු 31 ලිපිය අනුව දක්වා තිබුණ නමුත් වෙන් කර ඇති බිම් ප්‍රමාණය අඩි 40 ක් පමණි. මේ බව ඡායාරූප 12 මගින් පැහැදිලි වේ.

ඡායාරූපය 12 - හුණුවල මංවාඩිගහවත්ත

ආයතනයේ අදහස් දැක්වීම

සාමාන්‍ය මැණික් ගැරීම් බලපත්‍රයක් යටතේ ගංඟාවකට අඩි 33 ක රක්ෂිතයක් තබන අතර, යාන්ත්‍රික පතල් කැපීමකදී ගංඟාවකට අඩි 150 ක රක්ෂිතයක් තබනු ලබයි. මෙම රක්ෂිත සීමාව තුළ පතල් කැපීම අධීක්ෂණ අවස්ථාවකදී ක්‍රියාත්මක නිලධාරීන් විසින් වාර්තා කළහොත් වක්‍රලේඛණ 121-6 අනුව දඬුවම් පමුණුවන අතර, අවස්ථා 03ක් එකම වරද වාර්තා වුවහොත් බලපත්‍රය අවලංගු කර ඇප මුදල් රාජ සන්නක කරනු ඇත. වාර්තාවේ සඳහන් වන හුණුවල මංවාඩිගහවත්ත නැමැති ඉඩමේ ගඟ රක්ෂිතයේ පතල් කැපීම හේතුවෙන් සමථ ගාස්තු අයකර ඇති අතර, අදාළ රක්ෂිතය තුළ කපන ලද පතල් වලවල් වසා දමන ලෙස උපදෙස් දී ඇත.

උදාහරණ 2. කහවත්ත නගරය ආශ්‍රිත වේ ගඟේ ප්‍රමාණවත් රක්ෂිත කොටසක් වෙන් නොකර මැණික් ගැරීම සඳහා යොදා ගැනීම. කහවත්ත නගරය මැදින් ගලායන වේ ගඟ ආවරණය කරනු ලබන පාලම සඳහා වෙන් කර ඇති රක්ෂිත කොටස අනවසර මැණික් ගැරීම සඳහා යොදා ගෙන තිබීම නිරීක්ෂණය වූ අතර, මේ මගින් පාලමේ පැවැත්මට බරපතල තර්ජනයක් එල්ල වී ඇති බව ඡායාරූප 13 මගින් නිරීක්ෂණය විය .

ඡායාරූප 13 - කහවත්ත

ආයතනයේ අදහස් දැක්වීම

කහවත්ත නගරයේ ඇති පාලම ආසන්නයේ ඇතැයි කියන මැණික් ගැරීම් බලපත්‍රය යටතේ ගඟට නියමිත රක්ෂිතය තබා පතල් කැපීම සිදු කරයි. කෙසේ වුවද කොන්දේසි කඩ කිරීම මත මෙම බලපත්‍රය සම්බන්ධ පතල් කැපීම දැනට අත්හිටුවා ඇත.

2.2.6 නිසි අවසර ලබා නොගෙන ගල් බෝර යොදා මැණික් වැඩ බිම්වල ගල් ඉවත් කිරීම

බලපත්‍ර කොන්දේසි අංක 7 යටතේ පුපුරණ ද්‍රව්‍ය යොදා මැණික් වැඩබිම්වල ගල් ඉවත් කළයුතු නම් එය ක්‍රියාත්මක කිරීමට පෙර නිසි අවසර පත් ලබා ගත යුතුව තිබුණ නමුත් කුරුවිට ප්‍රාදේශීය ලේකම් කොට්ඨාශයේ තෙජ්පනාව, ඔව්ටිගම වැඩබිම් සම්බන්ධයෙන් එසේ අවසර ලබා ගෙන නොතිබුණි. ගල්බෝර හා බැකෝ යන්ත්‍ර යෙදවීම් නිසා නිවාස වලට හානි වී ඇති බව කුරුවිට ප්‍රාදේශීය ලේකම් කොට්ඨාශයෙන් වාර්තා වී ඇත. ඡායාරූප 14 මගින් මෙම තත්ත්වය පැහැදිලි වේ.

ඡායාරූපය 14

ආයතනයේ අදහස් දැක්වීම

අවසරයකින් තොරව ගල්බෝර දැමීම බලපත්‍ර කොන්දේසි උල්ලංඝනය කිරීමකි. මේ සම්බන්ධයෙන් වක්‍රලේඛණ 121-6 අනුව බලපත්‍රධාරීට විරුද්ධව බලපත්‍ර කොන්දේසි උල්ලංඝනය කිරීම යටතේ කටයුතු කරනු ඇත.

2.2.7 යාන්ත්‍රික පතල් හැරීම සඳහා භාවිතා කළයුතු යන්ත්‍ර ධාරිතාවය ඉක්මවා යන්ත්‍ර භාවිතය යාන්ත්‍රික මැණික් ගැරීම සඳහා භාවිතා කළයුතු යන්ත්‍රවල ධාරිතාවය පිසි 120 ක් වුවද, පිසි 135 ධාරිතාවයකින් යුත් යන්ත්‍ර භාවිතා කර තිබුණු බව ලිපිගොනු අංක 1/172/1/4/59375 අදාළ පතල් බිමින් පැහැදිලි වේ.

ආයතනයේ අදහස් දැක්වීම

අනුමත යන්ත්‍ර ධාරිතාවය ඉක්මවා කටයුතු කිරීම බලපත්‍ර කොන්දේසි උල්ලංඝනය කිරීමකි. මෙවැනි අවස්ථා වාර්තා වූ විට වක්‍රලේඛණ 121 ට අනුව බලපත්‍රධාරීන්ට විරුද්ධව කටයුතු කරනු ලැබේ.

2.2.8 පතල අවට ආරක්ෂිත වැටවල් ඉදිකර නොතිබීම

බලපත්‍ර කොන්දේසි අංක 10 යටතේ ඉඩම තුළ හෝ මතුපිට සිටින තැනැත්තන්ට ආරක්ෂාව සැලසෙන පරිදි භාරන ලද එක් එක් පතල් වලේ කටවටා සුරක්ෂිතව වැටක් තැනීම බලපත්‍රධාරියා විසින් කළයුතු වුවත් පරික්ෂා කරන ලද කිසිදු පතලක ආරක්ෂක වැටක් ඉදිකර නොතිබුණි.

ආයතනයේ අදහස් දැක්වීම

බොහෝ ගැඹුරු පතල් වලේ සිට සම්පූර්ණ පතල් භූමිය ආවරණය වන පරිදි කම්බි වැටවල් ඉදි කර ඇත. කුඩා පරිමාණයේ පතල් වල මෙම වැටවල් ඉදි කිරීම නොකරයි. සෑම පතලකටම මුර සේවයක් ක්‍රියාත්මක වන අතර, බාහිර පාර්ශවයන්ට මෙම භූමියට ඇතුල් වීමට ඉඩප්‍රස්ථා ලබා නොදෙයි. අනාරක්ෂිත පතල් අධීක්ෂණ නිලධාරීන් ක්ෂේත්‍ර පරීක්ෂණ වලදී දුටුවට ඒ සම්බන්ධයෙන් නියමිත ආරක්ෂිත පියවර අනුගමනය කරන ලෙස ක්ෂේත්‍ර නිලධාරීන් විසින් නිරන්තර උපදෙස් ලබා දෙනු ලබයි.

2.3. අනවසර පතල්

ගංගාවල ඇදුම් පතල් මෙන්ම ගංගා ආශ්‍රිත රක්ෂිත ප්‍රදේශද යොදා ගනිමින් පතල් කර්මාන්ත කටයුතු කරගෙන ගොස් ඇති බව නිරීක්ෂණය විය. මෙම තත්ත්වය දිස්ත්‍රික්කයේ ඇති සියලුම ගංගා වල ගංපතුල් ගොඩවීම සහ ගංවතුර මගින් ජන ජීවිතයට තර්ජනයක් ඇති විමද සිදුව තිබුණි. එසේම ජන ජීවිතයේ මූලික ජල අවශ්‍යතාවයන් ගංගා මගින් ලබා ගන්නා ජනතාවට සෞඛ්‍ය ගැටලු ඇතිවීමට බලපානු ලබන අතර, මහා පරිමාණ ජල ව්‍යාපෘතිවල ක්‍රියාකාරීත්වයටද අහිතකර ලෙස බලපාන බව නිරීක්ෂණය විය. එසේම මෙම අනවසර ඇදුම් පතල් හේතුවෙන් ගංගා ගලායන මාර්ගය වෙනස් වී පරිසර ගැටලු වලට මුහුණ පෑමට සිදුවන බව ඡායාරූප 15, 16 හා 17 මගින් වැඩිදුරටත් නිරීක්ෂණය වේ.

ඡායාරූපය - 15

ඡායාරූපය - 16

ඡායාරූපය - 17

ආයතනයේ අදහස් දැක්වීම

පතල් කර්මාන්තයේ නිරත කර්මාන්තකරුවන්ට හිරිහැර නොවන ආකාරයෙන් කටයුතු කරන ලෙස තීරණය කර ඇති අතර, 2012 ඔක්තෝබර් මාසයෙන් පසුව රත්නපුර දිස්ත්‍රික්කය තුළ පොලීසිය මගින් අනවසර මැණික් ගැරීම් කටයුතු වැටලීම අත්හිටවන ලදී. ඒ හේතුවෙන් දැනට ගංඟා වල අනවසර මැණික් ගැරීම ඉහළ මට්ටමකට පැමිණ ඇත.

3 පාලන පද්ධති හා පිළිවෙත් ක්‍රියාත්මක නොකිරීම

පහත සඳහන් අඩුපාඩු නිරීක්ෂණය විය.

(අ) මැණික් ගැරීමේ බලපත්‍ර කොන්දේසි 16(ඉ) අනුව පතල් කැණීම් ආරම්භ කර දින 3ක් යන්තම මත්තෙන් එම පතලේ සේවකයන්ගේ නම්, හවුල්කරුවන්ගේ නම් යනාදිය බලපත්‍ර නිකුත් කළ කාර්යාලයට යැවිය යුතු වුවත්, එම අවශ්‍යතාවය සපුරා නොතිබුණි.

(ආ) 1993 අංක 50 දරන ජාතික මැණික් හා ස්වර්ණාභරණ අධිකාරි පනතේ 14(1) වගන්තිය ප්‍රකාර මැණික් කර්මාන්තයේ නියැලෙන්නන්ට මරණ හා ශාරීරික අනතුරු වලින් ආරක්ෂා වීම සඳහා රක්ෂණ ක්‍රමයක් ක්‍රියාත්මක කළයුතු වුවත්, කරන ලද ස්ථානීය පරීක්ෂණයේදී එවැනි ක්‍රමයක් පිළිබඳව අදාළ ශ්‍රමිකයන් දැනුවත් කර නොතිබුණි. උදාහරණ පහත දැක්වේ.

බලපත්‍ර අංකය

2/64076

2/78943

4/78105

4/51040

4/64213

1/64385

(ඇ) මහජන විරෝධයන් පැන නැගුන පතල් සම්බන්ධව නිරන්තර පරීක්ෂාවක් කළ යුතු බවට ක්‍රියාත්මක නිලධාරීන්ට උපදෙස් දී ඇතත්, ලිපිගොනු අංක 2/64076 සම්බන්ධව අදාළ විධිවිධාන ක්‍රියාත්මක කර නොතිබුණි.

(ඈ) 2012 මාර්තු 19 දිනැති අංක NGJA/16-2/2012/Bachoe-1 දරන චක්‍රලේඛය ප්‍රකාරව ජල ප්‍රභවයන්, මාර්ග, ඉඩම් හා පොදු නිවාස සම්බන්ධව තාක්ෂණ අධ්‍යයනයක් කොට හානිවිම් අවම කර ගැනීම සඳහා අනුගමනය කළයුතු ක්‍රමවේදයන් නිශ්චය කොට උපදෙස් ලබා දීම පාරිසරික ස්ථායීකරණයට අවශ්‍ය වන නමුදු පතල් කැණීම්

බලපත්‍ර අංක 4/78105 සහ P/80265 ලබා දීමේදී එම කරුණු සැලකිල්ලට ගෙන නොතිබුණි.

(ඉ) උක්ත චක්‍රලේඛයේ 6 ඡේදය ප්‍රකාරව යාන්ත්‍රික පතල් සම්බන්ධව ඉඩම් හා සංවර්ධන අංශ වරින් වර අධීක්ෂණය කළයුතු නමුදු අංක 4/76997 සහ B/64072 දරන පතල් බලපත්‍ර සම්බන්ධයෙන් එසේ කර නොතිබුණි.

(ඊ) 2012 මාර්තු 19 දින අංක NGJA/16-2/2012/Bachoe-1 දරන චක්‍රලේඛය 1(3) ඡේදය ප්‍රකාරව සෑම යාන්ත්‍රික පතල් කැණීම් අධීක්ෂණය සඳහා පූර්ණ කාලීන අධීක්ෂණ නිලධාරියෙක් පත් කළයුතු නමුත් 2/78943 , 4/78105, හා P/73090 බලපත්‍ර සම්බන්ධයෙන් එසේ කර නොතිබුණි.

4. නිගමනයන්

අක්‍රමවත් ලෙස ක්‍රියාත්මක වන මැණික් කර්මාන්තය ජනතාවගේ සෞඛ්‍ය තත්ත්වයට අහිතකර ලෙස බලපෑ හැකි අතර, පාරිසරික අසමතුලිතතාවයටද හේතුවිය හැකිය. බාහිර පාර්ශවයන් විසින් අධිකාරියට විරුද්ධව නීතිමය ක්‍රියාමාර්ග ගැනීම මඟින් නීතිමය වියදම් හා වගකීම් අධිකාරිය වෙත පැවරීම හේතු කොටගෙන අධිකාරියේ මූල්‍ය ප්‍රතිඵලවලට හා මූල්‍ය තත්ත්වයට අහිතකරව බලපෑ හැකිය. සමස්තයක් වශයෙන් රටේ සමස්ත සෞඛ්‍ය වියදම් අධික වීමෙන් ජාතික ආර්ථිකයට අහිතකරව බලපෑ හැකිය.

5. නිර්දේශ

මැණික් ගැරිම් කර්මාන්තය විධිමත් කිරීම සඳහා සහ දිස්ත්‍රික්කයේ ජන ජීවිතයට අහිතකර ලෙස බලපා ඇති සෞඛ්‍ය තත්ත්වයන්ගේ පිරිහීම් පාලන මට්ටමට ගෙන ඒම සඳහා සහ නායයෑම්, ගංවතුර, ජල මූලාශ්‍රවලට හානි වීම යනාදි උග්‍ර පාරිසරික ගැටලු අවම කර ගැනීම සඳහා මෙන්ම පාරිසරික වගකීම් හා පාරිසරික වියදම් අවම කර ගැනීම සඳහා පහත සඳහන් ක්‍රියාමාර්ග නිර්දේශ කරනු ලැබේ.

- (අ) ජාතික මැණික් හා ස්වර්ණාභරණ අධිකාරිය, සෞඛ්‍ය, ආරක්ෂක, වනජීවී, වන සංරක්ෂණ, ඉඩම්, වාරිමාර්ග යනාදි අංශ වලින් සමන්විත සම්බන්ධීකරණ කමිටුවක් පිහිටුවා ක්‍රියාත්මක කිරීම;
- (ආ) මැණික් පතල් වසා දැමීම සම්බන්ධව පවතින නීති රීති දැඩි කිරීම;
- (ඇ) මැණික් පතල් කැණීම් බලපත්‍ර ලබා ගැනීම සඳහා තැන්පත් කළයුතු තැන්පත් ගාස්තු; පතල් වසා දැමීමට වැයවන වියදම හා සලකා ඉහළ නැංවීම;

- (ඇ) ස්ථානීය පරීක්ෂණ, සැලැස්මක් මත කිරීම;
- (ඉ) යාන්ත්‍රික පතල් නියාමනය කිරීම සඳහා ක්‍රමවත් සැලැස්මක් ඇති කර ක්‍රියාත්මක කිරීම;
- (ඊ) මැණික් කර්මාන්තය සඳහා බලපත්‍ර ලබාදීමේදී අදාළ නීති රීති පිළි නොපදින පතල් කරුවන් අසාධු ලේඛණගත කිරීමට අවශ්‍ය විධිවිධාන ඇති කිරීම හා නිසි පරිදි ක්‍රියාත්මක කරවීම;
- (උ) දැනටමත් වසා දමා නැති පතල් වසා දැමීම සඳහා ක්‍රමවත් සැලැස්මක් ඇති කිරීම; හා
- (ඌ) පතල් කර්මාන්තයේ යෙදෙන ශ්‍රමිකයන් සඳහා ස්වර්ණාභරණ අධිකාරී පනත ප්‍රකාරව රක්ෂණ යෝජනා ක්‍රමයක් ක්‍රියාත්මක කිරීම මඟින් කර්මාන්තයේ නියැලෙන්නන්ගේ සුරක්ෂිතභාවය තහවුරු කිරීම.

ඇමුණුම 1

මැණික් හා ස්වර්ණාභරණ අපනයනය

වර්ෂ 2012 ඇතුළත්ව වර්ෂ 5ක කාලයක දී ශ්‍රී ලංකාවේ මැණික් හා ස්වර්ණාභරණ අපනයනය පිළිබඳ සංඛ්‍යාලේඛණ දත්ත වාර්තා පහත දැක්වේ.

	2012 රුපියල් මිලියන	2011 රුපියල් මිලියන	2010 රුපියල් මිලියන	2009 රුපියල් මිලියන	2008 රුපියල් මිලියන	2007 රුපියල් මිලියන
මැණික් අපනයනය	14,557	10,028	7,489	7,226	8,281	10,444
ආභරණ අපනයනය	2,444	1,732	1,491	1,523	1,728	2,076
ගෙව්ඛ අපනයනය	225	147	137	108	164	204
දියමන්ති ප්‍රතිඅපනයනය	52,893	45,381	36,030	35,966	44,394	37,775
දියමන්ති ආභරණ අපනයනය	324	376	313	418	932	814
අපනයන එකතුව	70,443	57,664	45,460	45,241	55,499	51,313